

**FOND
ZA ZAŠTITU DEPOZITA**

**IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2009. GODINU**

Podgorica mart 2010 godine

SADRŽAJ

Uvod.....	3
1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA.....	3
1.1. Fond za zaštitu depozita	3
1.2. Članice Fonda za zaštitu depozita.....	4
2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA.....	5
2.1. Ukupni depoziti.....	5
2.2. Isključenil depoziti.. ..	5
2.3. Zaštićenil depoziti	6
2.4. Garantovani depoziti.....	7
3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA.....	9
4. AKTIVNOSTI FONDA U 2009 GODINI	10
4.1. Radni zadaci ostvareni u 2009. godini	10
4.2. Računovodstveni poslovi i investicione aktivnosti u 2009. godini.....	11
4.3. Normativno-pravni poslovi.....	12
4.4. Izvještaji za 2008. godinu.....	12
4.5. Marketinške aktivnosti.....	13
4.6. Izvještaj o radu Upravnog Odbora.....	13
4.7. Međunarodna saradnja.....	13
5. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2010. godINI.....	14

UVOD

Fond za zaštitu depozita je tokom 2009. godine učestvovao u pripremi nacrtu novog Zakona o zaštiti depozita kojim se, u skladu sa izmjenama Evropske direktive važeći tekst harmonizovao sa Evropskim pravom.

Iako je Zakonom o mjerama za zaštitu bankarskog sistema koji je važio tokom 2009 godine, država garantovala isplatu depozita u punom iznosu, to nije spriječilo povlačenje depozita, pa je i u prvom kvartalu 2009. godine evidentiran pad depozita za 9,7%. Narednih mjeseci je došlo je do smirivanja stanja, a u trećem kvartalu 2009. godine evidentiran je i blagi rasta depozita.

Iako zaštićeni depoziti tokom 2009. godine prate kretanja ukupnih depozita i imaju skoro isti trend (smanjenje za 11%), karakteristično je da su zaštićeni depoziti fizičkih lica porasli za 1%, dok je istovremeno došlo do pada zaštićenih depozita pravnih lica za 25%.

Takodje, u 2009. godini došlo je do značajnog porasta broja deponenata, kako pravnih, tako i fizičkih lica. Broj deponenata zaštićenih depozita je u 2009. godini porastao za 5% (pravna lica 5%; fizička lica 9%).

Garantovani depoziti imaju obrnut trend od kretanja ukupnih i zaštićenih depozita. Na kraju 2009. godine garantovani depoziti bili su veći za 11% u odnosu na kraj 2008. godine. I kod garantovanih, kao i kod zaštićenih depozita, karakteristično je da su depoziti fizičkih lica rasli, dok su depoziti pravnih lica pali. Na kraju 2009. godine garantovani depoziti fizičkih lica učestvuju sa 85% u ukupnim garantovanim depozitima na nivou bankarskog sistema (na kraju 2008. godine učestvovali su sa 81%).

I pored toga što su, zbog povlačenja depozita, banke imale određenih problema u održavanju likvidnosti, krajem 2009. godine, bankarski sektor u Crnoj Gori pokazuje visok stepen sigurnosti.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1.1. Fond za zaštitu depozita

Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list RCG”, br.40/03 i 65/05), uređuje se sistem za zaštitu depozita u Crnoj Gori i poslovanje Fonda za zaštitu depozita.

U skladu sa Zakonom, Fond je nadležan za:

- naplatu premija koje su banke dužne da plaćaju i
- isplatu garantovanih depozita u slučaju otvaranja stečaja nad bankom.

Fondom upravlja Upravni odbor od 5 članova.

Mandat člana Upravnog odbora traje 4 godine. Pored Predraga Markovića, koji je i predsjednik Upravnog odbora, članovi su: Ljiljana Sekulić, Idriz Četković, Marko Backović i Predrag Stanojević.

Predsjednik Upravnog odbora je u radnom odnosu u Fondu, predstavlja i zastupa Fond, rukovodi njegovim radom i odgovoran je za zakonitost poslovanja Fonda.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova bb.

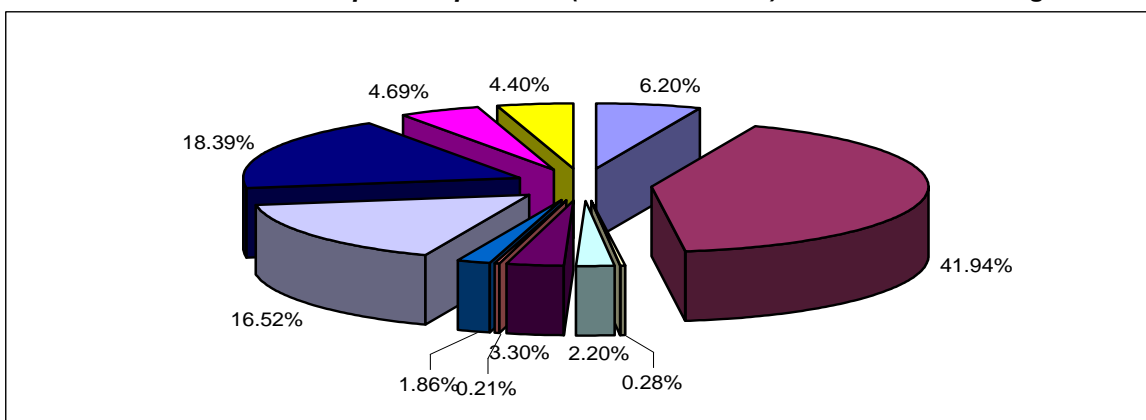
1.2. Članice Fonda za zaštitu depozita

U 2009. god. godini u bankarskom sektoru Crne Gore poslovalo je 11 banaka kojima je Centralna banka Crne Gore izdala dozvolu za rad i sve banke su članice Fonda za zaštitu depozita.

Na nivou bankarskog sektora, ukupni depozitni portfolio na 31.12.2007. godine je iznosio 2.099.372.000 €, da bi na 31.12.2008. god. godine bio smanjen za 7% i iznosio je 1.951.882.000 €, dok je na 31.12.2009. godine depozitni portfolio banaka iznosio 1.830.361.000 €, što je za 6,3% manje nego na kraju 2008. godine.

Od 11 banaka, na kraju 2008. godine dvije banke imaju više od polovine (58%) depozitnog portfolia bankarskog sektora, dok pet banaka imaju svega oko 8% depozitnog portfolia bankarskog sektora. Učešće pojedinih banaka u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2008. godine, prikazano je u grafiku 1.

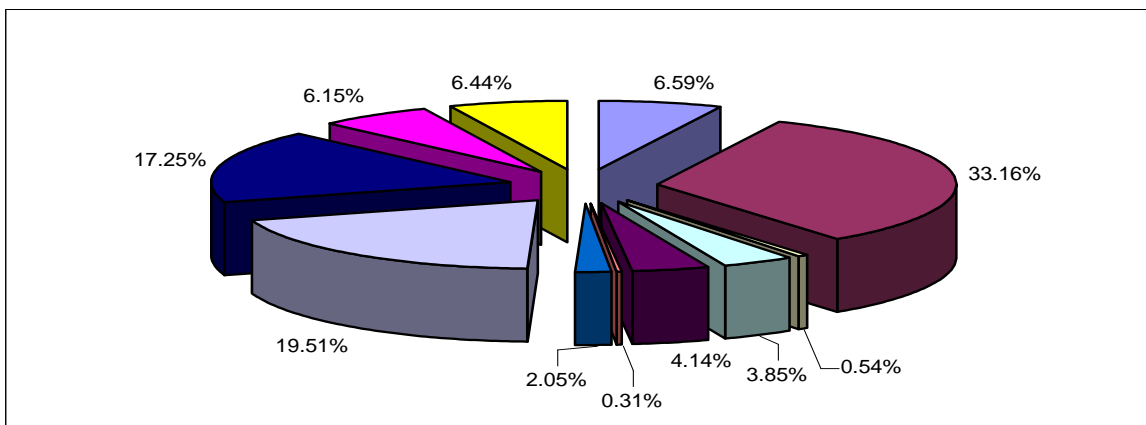
Grafik 1. učešće banaka u ukupnim depozitima (1.951.823.000 €) na dan 31.12.2008. god.

*Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Pored toga što je na nivou bankarskog sektora smanjena visina ukupnih depozita, tokom izvještajnog perioda došlo je i do promjene u procentima učešća banaka u ukupnim depozitima: na kraju 2009. godine tri banke su smanjile svoje učešće u ukupnim depozitima sa 76,85% na 69,92%. Najveća banka je smanjila svoje procentualno učešće u ukupnim depozitima sa 43% na 33%, a smanjilo se i procentualno učešće druge (sa 18,39% na 17,25%) dok je kod treće po veličini banke došlo do povećanja procentualnog učešća u ukupnim depozitima (sa 16,52% na 19,51%). Učešće pojedinih banaka u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2009. godine, prikazano je u grafiku 2.

Grafik 2. učešće banaka u ukupnim depozitima (1.830.361.000 €) na dan 31.12.2009. god.

*Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA

2.1. Ukupni depoziti

Tokom 2009. godine ukupni depoziti su imali oscilacije u kretanju. Na kraju prvog kvartala bili su manji za 9,7% u odnosu na kraj 2008. godine. Na kraju drugog kvartala nije bilo promjena u odnosu na kraj prvog kvartala. Na kraju trećeg kvartala ukupni depoziti su porasli za 8,2% u odnosu na kraj drugog kvartala, da bi u četvrtom kvartalu ponovo imali pad za 3,9% u odnosu na kraj trećeg kvartala.

Početak 2009. godine ukupni depoziti u bankarskom sektoru su iznosili 1.952 miliona €, da bi na kraju 2009. godine ukupni depoziti bili 1,830 miliona €.

Tabela 1.

KRETANJE UKUPNIH DEPOZITA U 2009. (u 000 €)					
	31. 12.2008.	31. 03.2009.	30. 06.2009.	30. 09.2009.	31.12. 2009.
UKUPNO	1,951,823	1,762,311	1,759,607	1,903,780	1,830,361

*Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Ukupni depoziti na dan 31.12.2009. godine manji su za 6,3% od ukupnih depozita na 31.12.2008. godine.

2.2. Isključeni depoziti

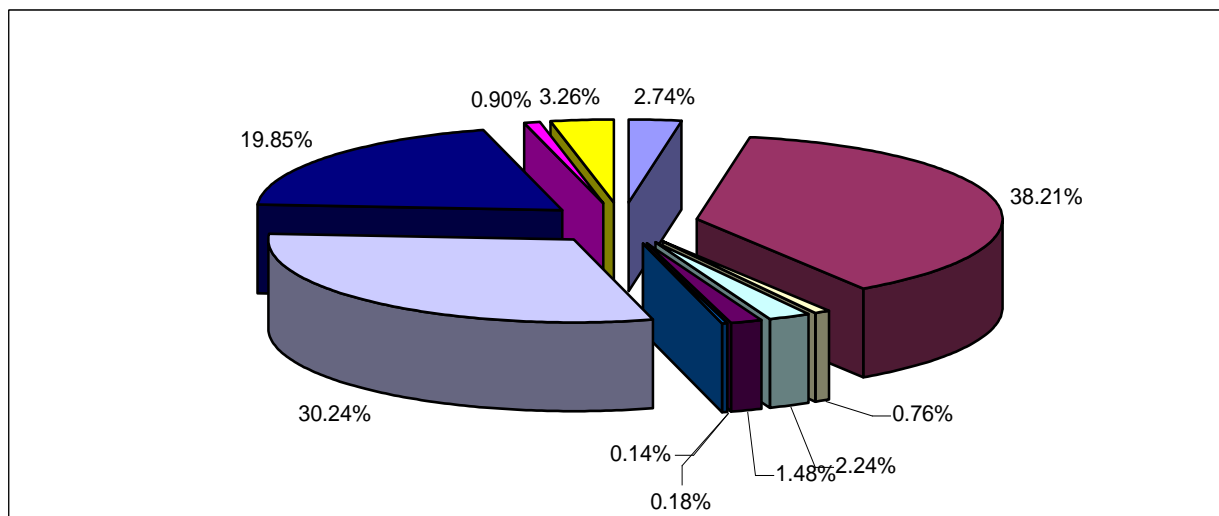
Tabela 2.

KRETANJE ISKLJUČENIH DEPOZITA U 2009. (u 000 €)					
	31.12.2008.	31.03.2009.	30.06.2009.	30.09.2009	31.12.2009.
UKUPNO	379,476	400,822	413,013	481,111	435,642

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

U Tabeli 2 dati su podaci o isključenim depozitima, na poslednji dan svakog kvartala u 2009. godini. Isključeni depoziti su konstantno rasli i na kraju 2009. godine veći su za 14,8% u odnosu na 31.12.2008. godine.

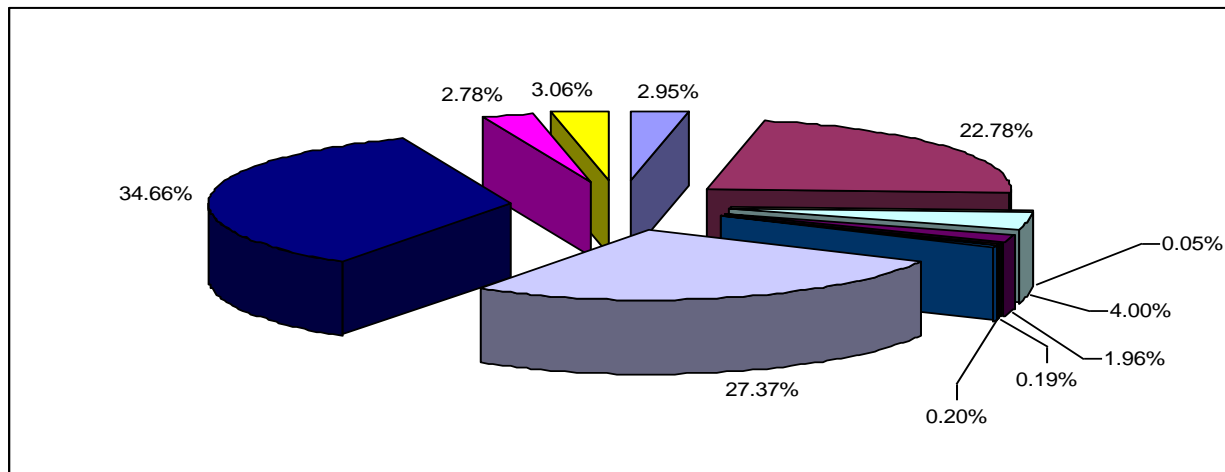
Grafik 3. isključeni depoziti na dan 31.12.2008. godine

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Tri banke su imale 82% učešća u isključenim depozitima na početku izvještajnog perioda, dok je njihovo učešće na kraju izvještajnog perioda iznosilo 89%.

Grafik 4. isključeni depoziti na dan 31.12.2009. godine

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Učešće isključenih depozita u ukupnim depozitima povećano je sa 19,44 % na kraju 2008. godine, na 23,80% na kraju 2009. godine. Do povećanja učešća isključenih depozita u ukupnim depozitima došlo je zbog njihovog apsolutnog rasta, kao i zbog smanjenja ukupnih depozita za 6,3% u navedenom periodu.

2.3. Zaštićeni depoziti

Tabela 4.

KRETANJE ZAŠTIĆENIH DEPOZITA U 2009. GODINE (u 000 €)					
	31.12.2008.	31.03.2009.	30.06.2009.	30.09.2009.	31.12.2009.
UKUPNO	1,572,347	1,361,489	1,346,593	1,422,669	1,394,719

*Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Zaštićeni depoziti su uglavnom pratili kretanja ukupnih depozita i pokazuju gotovo isti trend. Njihov pad je ostvaren u prvom (13%) i drugom kvartalu (1%) u odnosu na kraj prethodnog kvartala , dok je u trećem kvartalu ostvaren rast za 6% u odnosu na kraj drugog kvartala , ali je i u četvrtom došlo do pada za 2% u odnosu na kraj trećeg kvartala. Na kraju 2009. godine, zaštićeni depoziti su bili za 11% manji od stanja zaštićenih depozita na kraj 2008. godine.

Tabela 4.1. Zaštićeni depoziti fizičkih i pravnih lica

	UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica		
	1	2	3	2 / 1	3 / 1
31.12.2008.	1,572,346	821,907	750,439	0.52	0.48
31.03.2009.	1,361,489	767,621	593,868	0.56	0.44
30.06.2009.	1,346,593	739,041	607,552	0.55	0.45
30.09.2009.	1,422,669	760,168	662,501	0.53	0.47
31.12.2009	1,394,718	833,551	561,167	0.60	0.40
31.12.08. / 31.12.09.	0.89	1.01	0.75		
31.12.09. - 31.12.08.	-177,628	11,644	-189,272		

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Pored toga što su zaštićeni depoziti na dan 31.12.2009. godine manji za 11% u odnosu na dan 31.12.2008. godine, promijenjena je i struktura vlasništva zaštićenih depozita. Dok je na dan 31.12.2008. godine učešće zaštićenih depozita fizičkih lica iznosilo 52%, na kraju 2009. godine iznosi 60%. Osim toga, zaštićeni depoziti fizičkih lica porasli su u navedenom periodu za 1%, dok su zaštićeni depoziti pravnih lica manji za 25%. To pokazuje da je odliv depozita bio uglavnom kod pravnih lica.

Tabela 4.2. Broj deponenata zaštićenih depozita fizičkih i pravnih lica

	Br. DEPONENATA ZAŠTIĆENIH DEPOZITA			2 / 1	3 / 1
	UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica		
	1	2	3		
31.12.2008.	768,132	716,242	51,890	0.93	0.07
31.03.2009.	745,146	692,394	52,752	0.93	0.07
30.06.2009.	759,421	703,090	56,331	0.93	0.07
30.09.2009.	760,271	704,121	56,150	0.93	0.07
31.12.2009.	808,702	752,061	56,641	0.93	0.07
31.12.08. / 31.12.09.	1.05	1.05	1.09		
31.12.09. - 31.12.08.	40,570	35,819	4,751		

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Ukupan broj deponenata zaštićenih depozita porastao je za 5,28%, dok je broj deponenata fizičkih lica porastao za 5% a broj deponenata pravnih lica za 9,16%. Ovo ukazuje da i pored djelovanja finansijske krize, postoji veliko povjerenje deponenata u bankarski sistem, s tim što deponenti, radi smanjenja rizika, otvaraju račune kod više banaka. Na taj način imamo veći broj deponenta, a samim tim i veći iznos obaveza po osnovu garantovanih depozita na nivou bankarskog sistema.

2.4. Garantovani depoziti

Garantovani depoziti su na kraju trećeg kvartala 2008. godine dostigli najveći nivo (225,9 miliona €) od kada Fond prati kretanje depozita (2004. godina). Pod uticajem Globalne finansijske krize i povlačenja depozita iz banaka, u zadnjem kvartalu 2008. godine došlo je do značajnog pada garantovanih depozita (21,7%).

Tabela 5. Garantovani depoziti po kvartalima

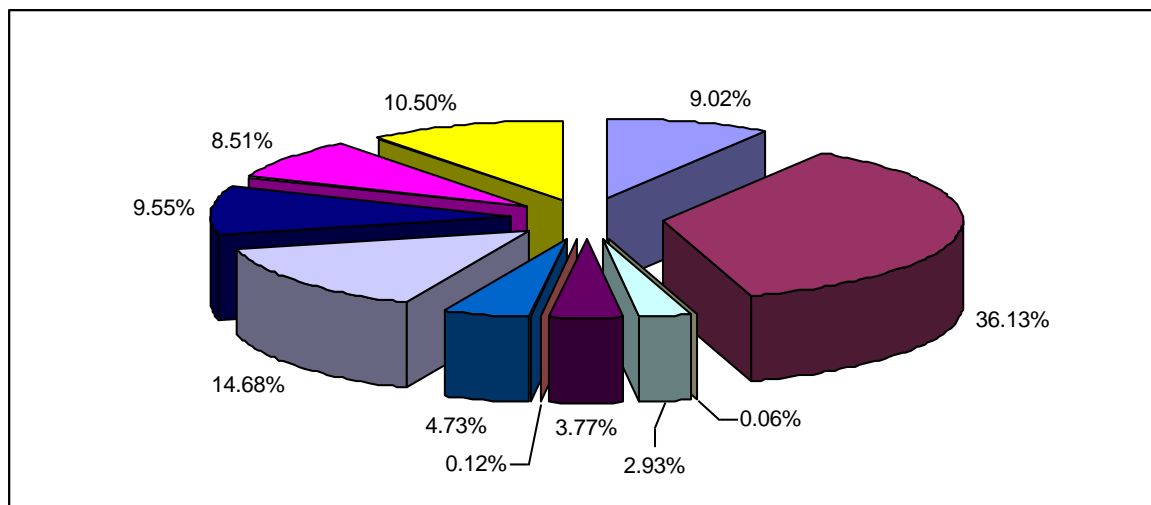
(u 000 €)

	31.12.2008.	31.03.2009.	30.06.2009.	30.09.2009.	30.12.2009.
GARANTOVANI DEPOZITI	176,890	166,274	165,388	177,546	196,232
UKUPNI DEPOZITI	1,951,823	1,762,311	1,759,607	1,903,780	1,830,361
UČEŠĆE GD u UD	9.06%	9.43%	9.40%	9.33%	10.72%

*Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu (Garantovani depoziti - GD; Ukupni depoziti – UD)

Garantovani depoziti na kraju 2009. godine, su bili veći za cca 20 miliona eura ili 10,93% od iznosa garantovanih depozita na kraju 2008. godine. I pored značajnog pada ukupnih i zaštićenih depozita, u posmatranom periodu garantovani depoziti nijesu imali takav trend pada. Učešće garantovanih depozita u ukupnim depozitima na kraju 2009. godine, neznatno je veće od učešća na kraju 2008. godine (9,06% na kraju 2008. godine i 10,72% na kraju 2009. godine).

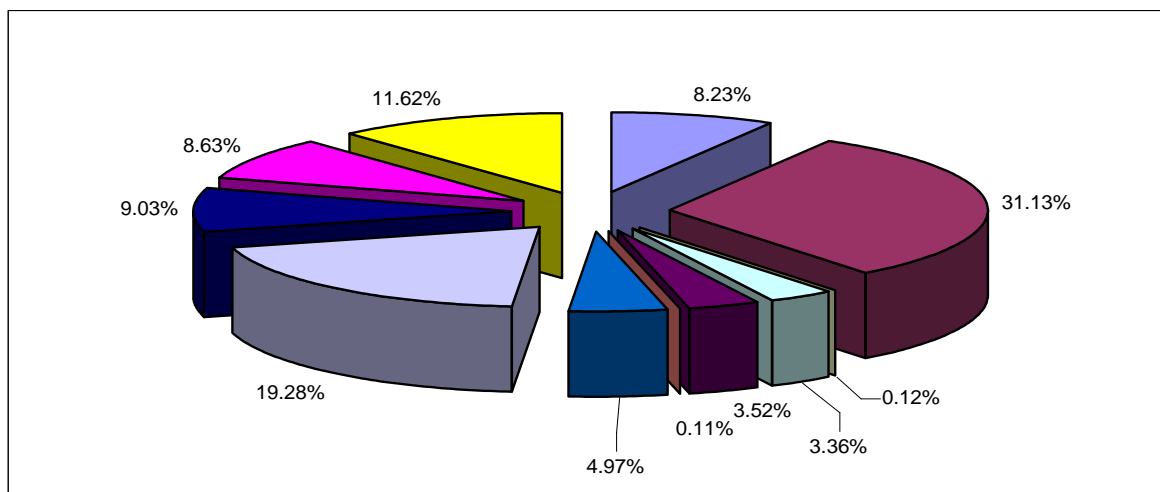
Grafik 3. struktura garantovanih depozita po bankama na dan 31.12.2008. godine

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Garantovani depoziti, na početku izvještajnog perioda, kod tri banke u sistemu čine 60,36%, a na kraju izvještajnog perioda 59,64% ukupnih garantovanih depozita, što pokazuje da se struktura garantovanih depozita po bankama u izvještajnom periodu nije značajnije promijenila.

Grafik 4. struktura garantovanih depozita po bankama na dan 31.12.2009. godine

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Upoređujući podatke iz grafika 4 sa podacima iz grafika 3 vidljivo je da je kod dvije veće banke u sistemu došlo do promjena procentualnog učešća u ukupnim garantovanim depozitima, tako što je kod jedne smanjen procenat sa 36% na 31%, a kod druge banke je taj procenat povećan sa 14% na 19% učešća u ukupnim garantovanim depozitima, ali je zbirno za tri veće banke u sistemu procenat učešća ostao isti.

Odnos ukupnih i garantovanih depozita se značajno razlikuje od banke do banke (kod tri banke koje imaju 70% ukupnih depozita nalazi se 59% garantovanih depozita). Ovo je prvenstveno iz razloga što je kod većih banaka prisutan veći broj deponenata sa depozitima iznad garantovanog iznosa, kao i procentualno veći iznos isključenih depozita.

Tabela 5.1. Struktura garantovanih depozita (pravna lica, fizicka lica)

	GARANTOVANI DEPOZITI u 000 €				
	UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica		
	1	2	3	2 / 1	3 / 1
31.12.2008.	176,890	143,503	33,387	0.81	0.19
31.03.2009.	166,274	137,475	28,799	0.83	0.17
30.06.2009.	165,388	137,716	27,672	0.83	0.17
30.09.2009.	177,546	147,072	30,474	0.83	0.17
31.12.2009.	196,232	167,257	28,975	0.85	0.15
31.12.08. / 31.12.09.	1.11	1.17	0.87		
31.12.09. - 31.12.08.	19,342	23,754	-4,412		

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Ukupan iznos garantovanih depozita na kraju 2009. godine veći je za 10,93% od garantovanih depozita na kraju 2008. godine. Dok je iznos garantovanih depozita fizičkih lica porastao za 16,55%, u istom periodu iznos garantovanih depozita pravnih lica se smanjio se za 3,21%.

Tabela 5.2 Broj deponenata garantovanih depozita (fizička i pravna lica)

	Br. DEPONENATA GARANTOVANIH DEPOZITA			2 / 1	3 / 1
	UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica		
	1	2	3		
31.12.2008.	488,870	450,306	38,564	0.92	0.08
31.03.2009.	440,451	401,521	38,930	0.91	0.09
30.06.2009.	460,321	420,362	39,959	0.91	0.09
30.09.2009.	464,250	423,459	40,791	0.91	0.09
31.12.2009.	544,366	500,096	44,270	0.92	0.08
31.12.09. / 31.12.08.	1.1135	1.1106	1.1480		
31.12.09. - 31.12.08.	55,496	49,790	5,706		

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

Ukupan broj deponenata koji imaju garantovani depozit povećao se za 11,35%. U navedenom periodu ostvaren je rast broja deponenata koji imaju garantovani depozit za 11,06% kod fizičkih lica, dok je kod pravnih lica ostvaren rast broja deponenata za 14,80%.

Na nivou ukupnog bankarskog sistema, broj deponenata koji imaju garantovani depozit manji ili jednak 5.000 € na kraju 2009. godine iznosi 522.522, što čini 95,99% ukupnog broja deponenata koji imaju garantovani depozit (kod fizičkih lica 96,32% a kod pravnih lica 92,28%).

UKUPAN Br. DEPON.GARANTOVANIH DEPOZITA			Br. DEPONENATA GARANTOVANIH DEPOZITA do 5000 €					
UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica	UKUPNO	Fiz.lica	Prav.lica	% u bgd	8	9
1	2	3	4	5	6	7		
						=4 / 1	=5 / 2	=6 / 3
488,870	450,306	38,564	467,356	432,950	34,406	95.60%	96.15%	89.22%
440,451	401,521	38,930	420,987	385,484	35,503	95.58%	96.01%	91.20%
460,321	420,362	39,959	441,101	404,449	36,652	95.82%	96.21%	91.72%
464,250	423,459	40,791	443,673	406,594	37,079	95.57%	96.02%	90.90%
544,366	500,096	44,270	522,522	481,668	40,854	95.99%	96.32%	92.28%

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA

Izloženost Fonda prema bankama predstavlja se odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda u slučaju nastanka stečaja u nekoj od banaka.

Sredstva Fonda na 31.12.2009. godine iznosila su 19.057.060 €, dok su garantovani depoziti na 31.12. 2009. godine iznosili 196.232.000 €.

Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na dan 31.12.2009. godine iznosila je 9,71%. Izloženost Fonda prema pojedinim bankama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine banke) dat je u tabeli 5.

Tabela 5.

(u 000 €)

BANKE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	% pokriva
CKB	61,080	19,057	31,20
NLB	37,832	19,057	50,37
POB	22,792	19,057	83,61
PBCG	17,722	19,057	107,53
ERST	16,933	19,057	112,54
AMB	16,159	19,057	117,93
KOMB	9,753	19,057	195,40
HAAB	6,910	19,057	275,81
HIPB	6,600	19,057	288,73
FFB	237	19,057	8.046,73
IBM	213	19,057	8.935,16
UKUPNO	196,232	19,057	9,71

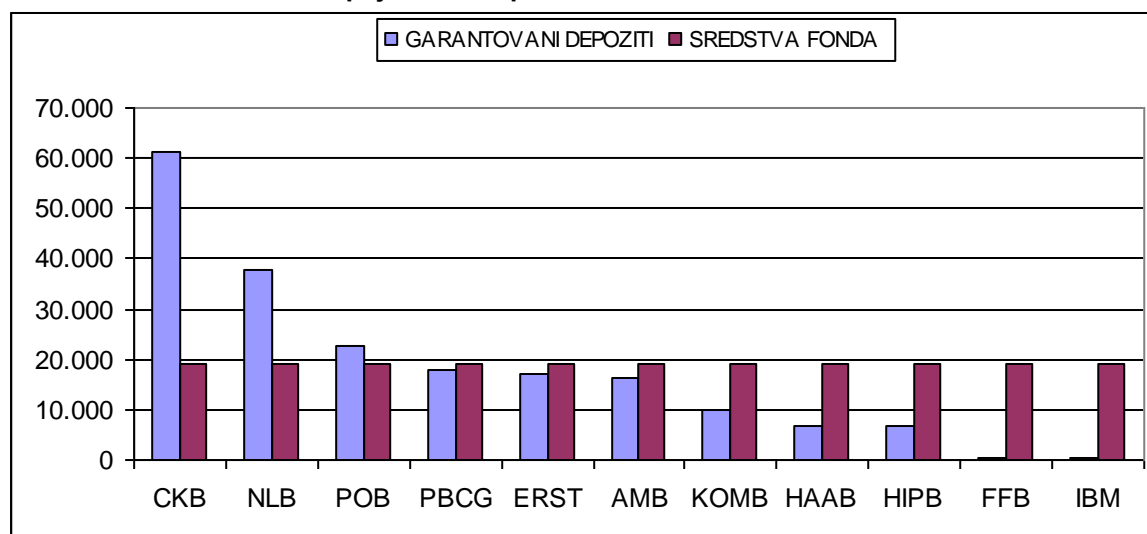
*Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu i knjigovodstvo Fonda

** (Crnogorska komercijalna banka-CKB; NLB Montenegrobanka-NLB; Podgoricka banka Societe Generale Group-POB; Prva banka Crne Gore-PBCG; Erste banka-ERST; Atlasmont banka-AMB; Komercijalna banka-KOMB; Hypo-Alpe-Adria bank-HAAB; Hipotekarna banka- HIPB; First Financial Banka-FFB; Invest banka Montenegro-IBM).

U slučaju uvođenja stečajnog postupka kod bilo koje od 5 manjih banaka ili 3 srednje banke u sistemu, sredstva Fonda (19,057 miliona €) bi bila dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente pojedine banke, dok bi za tri banke nedostajala sredstva u iznosu od 3,8 do 42,0 miliona eura.

U slučaju uvođenja stečajnog postupka kod bilo koje od 3 veće banke, Fond ne bi imao dovoljno sredstava za isplatu garantovanih depozita za sve deponente te banke već bi morao, u skladu sa zakonom, obezbjeđivati sredstva iz dodatnih izvora u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita.

Grafik 5. izloženost Fonda pojedinačno po bankama

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu i knjigovodstvo Fonda

Zakonom o zaštiti depozita definisano je da: „Kada sredstva Fonda iz člana 22 stav 1 tač. 1, 2 i 3 dostignu nivo od 3% zaštićenih depozita, Upravni odbor Fonda će, imajući u vidu visinu zaštićenih depozita i visinu sredstava Fonda, kvartalno razmatrati mogućnost smanjenja godišnje premije, odnosno privremeno obustaviti naplatu premije“. Na kraju 2009. godine zaštićeni depoziti su iznosili 1.394.719.024 €, a sredstva Fonda (bez sredstava donacije) iznose 16.557.060 €, tako da koeficijent pokrivenosti zaštićenih depozita sredstvima Fonda iznosi 1.187 %. (Tabela 6).

Tabela 6.

Zaštićeni Depoziti. 31.12.09.	Sredstva Fonda (ne uključujući sredstva KfW) 31.12.09.	ODNOS (koeficijent)
1	2	2/1
1.394.719.024	16.557.060	1,187

* Izvor: podaci iz izvještaja koje banke dostavljaju Fondu

U odnosu na prethodnu, 2008. godinu, kada je ovaj koeficijent iznosio 0,743 došlo je do povećanja stepena pokrivenosti, prvenstveno zbog pada zaštićenih depozita u 2009. godini i povećanja sredstva Fonda za iznos naplaćenih premija i prihoda od investiranja.

4. AKTIVNOSTI FONDA U 2009. GODINI

4.1. Radni zadaci ostvareni u 2009. godini

Programom rada za 2009. godinu utvrđeni su zadaci Fonda. U realizaciji dijela planiranih aktivnosti, Fondu je pomoć pružala konsultantska kuća GBDS iz Berlina, kao dio tehničke pomoći koju je odobrio donator - KfW.

Nakon workshop-a u Berlinu, održanog krajem maja, gdje je analiziran stepen izvršenja predviđenih aktivnosti, konstatovana je neophodnost izmjena Zakona, u cilju usklađivanja sa novousvojenim amandmanima Evropske direktive o zaštiti depozita i ostalim međunarodnim standardima. Fond je zajedno sa Centralnom bankom radio na pripremi prvog nacrtu novog Zakona. Rad na nacrtu bio je praćen od strane konsultanata GBDS-a i eksperata iz MMF-a, EBRD-a i Svjetske banke, koji su znatno uticali na poslednju verziju nacrtu.

Rad na usaglašavanju sa direktivama i izradi predloga novog zakona trajao je sve do kraja 2009. godine, kada su, u cilju kvalitetnije izrade konačnog teksta i njegove potpunije usklađenosti sa ukupnim crnogorskim pravnim sistemom, održani radni sastanci sa Sekretarijatom za zakonodavstvo i Ministarstvom finansija.

Paralelno sa aktivnostima na izradi teksta novog zakona, u saradnji sa konsultantima iz GBDS-a rađeno je na upotpunjavanju podzakonske regulative, uključujući i procedure za isplatu garantovanih depozita.

U 2009. godini Fond je, u skladu sa Investicionom politikom Fonda, Ugovorom o asset menadžmentu sa Centralnom bankom i u skladu sa finansijskom situacijom na svjetskom tržištu, investirao sredstva (prilog: Izvještaj Asset menadžera za 2009. godinu).

Analiza kretanja depozita je stalni zadatak Fonda. U cilju dobijanja što tačnijih podataka podaci su razmjenjivani sa Centralnom bankom, a sa konsultantima su, na osnovu analiza kretanja depozita, pravljene scenariji i rađene analize izloženosti Fonda radi procjene dinamike povećanja visine garantovanog depozita.

U saradnji sa Centralnom bankom i Udruženjem banaka Crne Gore, Fond je 19. februara 2009. godine organizovao panel diskusiju na temu „Zaštita depozita – trenutno stanje i izazovi“. Pored predstavnika ovih institucija, na panelu su učestvovali : Ministar finansija, Guverner Centralne banke, glavni izvršni direktori svih banaka-članica Fonda i predstavnici konsultanata GBDS-a. Pored diskusije o trenutnoj situaciji u crnogorskom bankarskom sektoru, predstavljen je predlog Izmjena i dopuna evropske direktive EC/19/94 o zaštiti depozita.

Nakon potpisivanja trilateralnog Sporazuma o saradnji kod očuvanja finansijske stabilnosti, Centralna banka, Ministarstvo finansija i Fond za zaštitu depozita su formirali Koordinaciono tijelo u cilju razmjene informacija, praćenja stanja i planiranja aktivnosti na očuvanju finansijske stabilnosti.

4.2. Računovodstveni poslovi i investicione aktivnosti u 2009. godini

U toku 2009 godine Fond je umjesto angažovanja specijalizovane agencije samostalno preuzeo obavljanje finansijskih i računovodstvenih poslova i sačinjavanje Finansijskih izvještaja za poslovnu godinu. Na osnovu knjigovodstvenih podataka sačinjavane su informacije i pregledi u cilju praćenja realizacije Finansijskog plana Fonda, o čemu je redovno izvještavan Upravni odbor.

Fond je dio slobodnih sredstava investirao u oročene i prekonoćne depozite, a dio je, u skladu sa Investicionom politikom, investiran u hartije od vrijednosti, koje emituje država Crna Gora.

U skladu sa zakonom utvrđenom obavezom angažovana revizorska kuća «Deloitte» je izvršila reviziju godišnjeg računa i finansijskih izvještaja Fonda za 2009. godinu.

4.3. Normativno-pravni poslovi

Radi cjelovitijeg praćenja kretanja depozita stručna služba je inicirala a Upravni odbor donio **Odluku o mjesečnim izvještajima koje banke dostavljaju Fondu za zaštitu depozita** («Službeni list Crne Gore», br.41/09). Ovom odlukom je propisana obaveza bankama da mjesečno dostavljaju podatke o kretanju depozita čime su stvoreni uslovi da Fond na osnovu blagovremenih podataka prati kretanje depozita po svim karegorijama.

U toku 2009. godine nastavljene su aktivnosti na pripremi akata kojima se bliže reguliše isplata garantovanih depozita. Upravni odbor je nakon razmatranja usvojio Smjernice za izbor banke isplatioca i Tehnička uputstva za isplatu garantovanih depozita za banku isplatioca.

U skladu sa planiranim aktivnostima koje bi Fond trebalo da realizuje u postupku isplate garantovanih depozita, Upravni odbor je usvojio i tekst Memoranduma o saradnji sa stečajnim upravnikom, kao inicijalni tekst za ostvarivanje saradnje u postupku razmjene informacija u slučaju eventualnog otvaranja stečajnog postupka.

Na osnovu analiza o kretanju depozita i izloženosti Fonda, te stanja u bankarskom sektoru tokom 2009. godine, Upravni odbor ocijenio da nema uslova za povećanje stope za obračun godišnje premije. U skladu sa tim Upravni odbor je donio **Odluku o visini godišnje premije za 2010. godinu** i, zadržavajući istu visinu, stopu godišnje premije utvrdio na 0,25%.

U susret rješenjima novog zakona pripremljeni su i nacrti:

- **Kodeksa ponašanja članova Upravnog odbora i zaposlenih u Fondu;**
- **Pravilnika o obavještavanju klijenata banaka o zaštiti depozita i**
- **Uputstva za zaposlene u Fondu u postupku isplate garantovanih depozita.**

4.4. Izvještaji za 2008. godinu

U skladu sa članom 19 Zakona o zaštiti depozita, predsjednik UO je predložio, a Upravni odbor Fonda razmatrao i usvojio:

- **Izvještaj o radu za 2008. godinu**, urađen je uz aktivno učešće svih članova Upravnog odbora Fonda i sugestije konsultanata GBDS – a.
- **Finansijski izvještaji Fonda za 2008. godinu** godinu urađeni su prema MRS, usvojeni od strane Upravnog odbora i dostavljeni Centralnoj banci i Vladi Crne Gore.
- **Izvještaj nezavisnog spoljnog revizora za 2008. godinu**, razmatran je i usvojen od strane Upravnog odbora Fonda. Izvještaj je uradila revizorska kuća „Deloitte“. Mišljenje nezavisnog spoljnog revizora je da : « finansijski izvještaji odlikavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG i MRS ».

4.5. Marketinške aktivnosti

U cilju promocije sistema zaštite depozita, početkom 2009. godine Fond je u saradnji sa predstavnicima GBDS-a, organizovao seminar za PR menadžere svih banaka u sistemu. U radu seminara učestvovali su i PR menadžeri Centralne banke i Ministarstva finansija.

Na seminaru su prezentovane mogućnosti informisanja deponenata o postojećem sistemu zaštite depozita i razmijenjena iskustva sa predstavnicima banaka.

Predložena je zajednička kampanja za promociju sistema zaštite depozita u cilju prevazilaženja problema koji su rezultat Globalne finansijske krize. Bankama je dostavljen

promotivni materijal Ministarstva Finansija i Fonda (koji je nakon toga postavljen na web stranici Fonda, Ministarstva finansija i banaka), a koji deponentima pruža informacije o zaštiti depozita u toku važenja Zakona o mjerama za zaštitu bankarskog sistema. Fond je mišljenja i sugestije PR menadžera banaka, koja su iznesena na ovom seminaru koristio prilikom izrade nacrtu "Pravilnika o obavještanju klijenata banaka o zaštiti depozita".

Na kraju 2009. godine je urađen promotivni materijal Fonda koji je distribuiran bankama i drugim finansijskim institucijama sa kojima Fond ima saradnju.

Izvršena je priprema flajera, koji će biti štampani i distribuirani javnosti nakon usvajanja novog Zakona o zaštiti depozita.

4.6. Izvještaj o radu članova Upravnog odbora

Članovi Upravnog odbora su, pored obavljanja dužnosti vezanih za upravljanje Fondom i učešća na sjednicama, aktivno pružali pomoć zaposlenima u Fondu u obavljanju najsloženijih radnih zadataka, uključujući se po potrebi i u rad sa konsultantima.

4.7. Međunarodna saradnja

Kao punopravni član Evropskog foruma za zaštitu depozita (European Forum of Deposit Insurers - EFDI), koji predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u Evropi, Fond je i u toku 2009. godine prisustvovao organizovanim sastancima i učestvovao u radnim aktivnostima ovog foruma. Predstavnici Fonda su prisustvo konferencijama koristili za uspostavljanje kontakata i razmjenu iskustava koja su korišćenja i u pripremi novog zakona i podzakonskih akata.

Fond je učestvovao na **redovnoj godišnjoj skupštini EFDI-a**, koja je 29/30.06.2009. godine bila organizovana u Parizu u čijem nastavku je organizovana druga zajednička konferencija Međunarodne asocijacije osiguravaoca depozita (International Association of Deposit Insurers - IADI) i šeme za zaštitu depozita USA-a (FDIC) sa temom „Osiguranje depozita za vrijeme i poslije sistemske krize“. Učesnici iz pojedinačnih sistema za zaštitu depozita su iznijeli svoja iskustva i načine na koje su prevazilazili probleme u isplati garantovanih depozita. Pored toga eksperati međunarodnih finansijskih institucija: Svjetske banke, MMF-a, OECD-a i Evropske komisije su dali osvrt na značaj šema za osiguranje depozita u vrijeme krize, ukazali na nedostatke i inicirali usklađivanje visine garantovanih depozita i rokova za isplatu.

Kao nastavak inicijativa sa Konferencije u Parizu, u organizaciji **IADI, Instituta za finansijsku stabilnost i Bazelskog komiteta za superviziju banaka u Bazelu** je od 23/24.09.2009. godine održana konferencija na kojoj su prezentovani i razmatrani Osnovni principi osiguranja depozita. Na konferenciji je pojedinačno prezentovano svih 18 bazičnih principa osiguranja depozita sa namjerom da se kao standard implementiraju u svim zemljama koje imaju organizovanu zaštitu depozita. I pored ograničenja uslovljenih činjenicom da Fond, kao „pay-box“, vrši samo prikupljanje premije i isplatu depozita, veći dio Osnovnih principa je djelimično ili u cjelosti implementiran u predlog Zakona o zaštiti depozita

Predstavnici Fonda su prisustvovali seminaru u **Atini** (08/09.10.2009. godine), sa temom « **Modeli finansiranja sistema zaštite depozita** », koji je u saradnji sa EFDI-om, organizovao grčki Fond za zaštitu depozita i Centralna banka Grčke. Na panelu su prezentirana iskustva ex-post modela u Italiji, zatim prelazak sa ex-post modela finansiranja na ex-ante model u Luksemburgu i jedno od osnovnih pitanja je bilo kako uspostaviti i na osnovu čega definisati nivo doprinosa (premija) sistemu zaštite depozita, sa osnovnim zaključkom da specifičnosti zemlje treba da imaju odlučujuću ulogu. Posebna pažnja je posvećena modelima obračuna diferencijalne premije na iskustvima zemljama u kojima se

već primjenjuje. Prvi put je predstavljena ideja osnivanja PAN – Evropskog sistema za zaštitu depozita.

Takođe, Fond je bio prisutan i u **Rimu** (15/16.10.2009. godine), na prvom trening seminaru sa temom „**Modeli utvrđivanja premija za zaštitu depozita na osnovu procjene izloženosti riziku**“. Ovaj trening seminar je bio uvod u naredne aktivnosti EFDI-a, koji sprovodeći politiku Evropske unije i ciljeve Direktive o osiguranju depozita ima namjeru da utiče na sve svoje šeme - članove da se pripreme na primjenu ovakvog modela finansiranja. Predstavljena je sofisticirana metodologija utvrđivanja visine premija koja se temelji na nejednakom opterećivanju banaka, zavisno od njihove pojedinačne izloženosti riziku.

Fond je u toku 2009. godine pratio sve važne aktivnosti EFDI-a i IADI-a, davao doprinos u organizaciji sprovedenih anketa i pisanju dokumenata za javnu publikaciju.

U sklopu Projekt plana, koji se realizuje prema ugovoru sa KfW, u maju 2009. godine, predstavnici Fonda su učestvovali i na workshop-u, organizovanom u **Berlinu** od strane konsultanata – GBDS-a. Ovom workshop-u je prisustvovao i predstavnik Ministarstva finansija, s obzirom da je u prvom planu bila priprema narednih aktivnosti na donošenju novog Zakona o zaštiti depozita.

Kako je Evropski Parlament 11. marta 2009 godine usvojio amandmane na Direktivu o osiguranju depozita 94/19/EC, bilo je potrebno revidovati postojeći zakonski okvir u Crnoj Gori, postaviti listu prioriteta za harmonizaciju sa ovom Direktivom i pripremiti plan aktivnosti na donošenju novog Zakona. Kao rezultat ovog workshop-a proizišao je „transposition table“ koji je znatno olakšao dalji rad na nacrtu Zakona.

5. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2010. GODINI

Stalan cilj Fonda je praćenje stanja u bankama, naplata premija i investiranje prikupljenih sredstava.

Usvajanje Zakona o zaštiti depozita očekuje se u prvoj polovini 2010. godine, a njegova primjena od 01.06.2010. godine. To podrazumijeva da u zakonom definisanim rokovima, Fond pripremi i ponudi Upravnom odboru na usvajanje podzakonske akte usaglašene sa novim Zakonom o zaštiti depozita. Takođe, to podrazumijeva aktivnu promotivnu medijsku kampanju, koja treba da ukaže svim građanima, kako na značaj zaštite depozita, tako i na sigurnost depozita u bankama.

Nakon realizacije marketinških aktivnosti, Fond će , sredinom trećeg kvartala 2010. godine, Zajedno sa konsultantima GBDS sprovesti drugi dio ankete «Upoznatost javnosti sa zaštitom depozita».

Unapređenje institucionalnih kapaciteta Fonda u cilju blagovremene intervencije u momentu nastanka "zaštićenog slučaja" je stalni zadatak Fonda. U komunikaciji sa bankama, Fond će testirati softver i raditi na permanentnoj osposobljenosti zaposlenih za njegovo eventualno korišćenje.

Radi obezbjeđenja eventualno nedostajućih sredstava za isplatu garantovanih depozita u slučaju stečaja neke od banaka, Fond će razmotriti mogućnost realizacije «stand by» aranžmana sa EBRD.